

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ และอุปสรรคปัญหาในกระบวนการศึกษาค้นคว้า ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และศึกษาแนวทาง วิธีการ และรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า การใช้แหล่งสารสนเทศ วิธีประเมินสารสนเทศ และอุปสรรคปัญหาในกระบวนการศึกษาค้นคว้า ในการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.45 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 41.55 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 21-22 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.17 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ ระหว่าง 19-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.27 และน้อยที่สุดเป็นผู้ที่มีอายุมากกว่า 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.83 กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 32.1 และ 24.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 รองลงมาเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 และจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโดยส่วนมากเป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01-2.50 คิดเป็นร้อยละ 35.02 รองลงมาอยู่ในช่วง 2.51-3.00 และช่วง 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 31.16 และ 22.22 ตามลำดับ

5.1.1 พฤติกรรมการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่าง ๆ

5.1.1.1 ประเภทของงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่าง ๆ

พบว่าประเภทของงานที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมอบหมายงานมากที่สุดคือ รายงานที่มีการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงาน คิดเป็นร้อยละ 72.7 รองลงมาคือ รายงานที่เป็นผลงานในรูปแบบมติมติเดียวที่ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้า เช่น เว็บไซต์ ซีดี วีซีดี ดีวีดี วิดีโอ คิดเป็นร้อยละ 57.5 ส่วนประเภทของงานที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมอบหมายงานน้อยที่สุด คือ รายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 11.4

เมื่อพิจารณาประเภทของงานที่กลุ่มตัวอย่างได้รับการมอบหมายในแต่ละ
คณะวิชา พบว่า จากคณะวิชา 9 คณะ และวิทยาลัยนานาชาติ 2 หลักสูตร ในแต่ละคณะวิชา แต่ละ
หลักสูตรมีการมอบหมายงานให้กับกลุ่มตัวอย่างหลากหลายประเภท ซึ่งคณะวิชาโดยส่วนใหญ่มี
การมอบหมายงานในรูปแบบของการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงาน มากที่สุด ยกเว้น
คณะนิติศาสตร์ ส่วนใหญ่มีการมอบหมายงานในรูปแบบของรายงานแสดงความคิดเห็นประเด็น
ต่างๆ คณะพยาบาลศาสตร์ส่วนใหญ่มีการมอบหมายงานในรูปแบบของรายงานการวิเคราะห์
กรณีศึกษา และคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ส่วนใหญ่มีการมอบหมายงานในรูปแบบของผลงานในรูปแบบ
มัลติมีเดียที่ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้า เช่น เว็บไซต์ ซีดี วีซีดี ดีวีดี วีดีโอ ส่วนประเภทของงานที่
มีการมอบหมายน้อยที่สุดในแต่ละคณะ เกือบทุกคณะ คือ รายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิง
ประวัติศาสตร์ ยกเว้นคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์ที่มีการมอบหมายงานในรูปแบบ
ของรายงานเชิงตีความ น้อยที่สุด และวิทยาลัยนานาชาติ หลักสูตรบริหารธุรกิจมีการมอบหมายงาน
ในรูปแบบของรายงานการวิเคราะห์กรณีศึกษาน้อยที่สุด

5.1.1.2 การใช้ทรัพยากรในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ
พบว่าในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ ทรัพยากร
ที่กลุ่มตัวอย่างใช้เกือบทุกครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ โปรแกรมค้นหา เช่น Google, Bing, Yahoo,
Ask.com คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาคือ เอกสารประกอบการสอนรายวิชา และเพื่อนที่เรียน
ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และ 24.9 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างใช้บ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน
คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอน และเอกสารประกอบการสอนรายวิชา คิดเป็นร้อย
ละ 38.4 และ 33.8 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ ข้อมูลที่รวบรวม
ไว้เอง คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา คือ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ และหนังสือในห้องสมุด
คิดเป็นร้อยละ 40.3 และ 39.1 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยใช้ จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็น
ร้อยละ 35.3 รองลงมา คือ บล็อก และฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่น EBSCO Host,
TDC(Thai LIS), ScienceDirect, Matichon e-library คิดเป็นร้อยละ 28.5 และ 28.3 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็น
ร้อยละ 21.3 รองลงมา คือ ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่น EBSCO Host, TDC(Thai
LIS), ScienceDirect, Matichon e-library และ สารานุกรม เช่น Britannica ฉบับพิมพ์ หรือ ออนไลน์
คิดเป็นร้อยละ 18.1 และ 15.2 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่ามีการใช้ในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย จำนวนมากที่สุด คือ บล็อก คิดเป็นร้อยละ 5.1 รองลงมา คือ บรรณารักษ์ และเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 3.6 และ 2.9 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนว่า มีใช้ในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย จำนวนมากที่สุด คือ บล็อก คิดเป็นร้อยละ 3.9 รองลงมา คือ บรรณารักษ์ และฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่น EBSCO Host, TDC(Thai LIS), ScienceDirect, Matichon e-library คิดเป็นร้อยละ 2.4 และ 2.2 ตามลำดับ

5.1.1.3 การประเมินแหล่งข้อมูลจากห้องสมุด เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่าง ๆ

พบว่า เมื่อพบแหล่งข้อมูลจากห้องสมุด ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเกือบทุกครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ แหล่งข้อมูลนั้นมีบรรณานุกรม หรือรายการอ้างอิงหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมาคือ ผู้พิมพ์คือใคร และ ถ้าเป็นแผนผัง มีข้อมูลสำคัญประกอบหรือไม่ คือไม่ได้มีเฉพาะภาพสวย ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.4 และ 13.5 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินบ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ แหล่งข้อมูลนั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมา คือ แหล่งข้อมูลนั้นมีบรรณานุกรม หรือรายการอ้างอิงหรือไม่ และ ผู้เขียนน่าเชื่อถือเพียงใด เช่น ทำงาน หรือสอนที่ไหน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และ 35.0 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เคยใช้แหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมา คือ เคยได้ยินถึงแหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ และ เนื้อหาหลากหลายมุมมองหรือไม่ (ไม่ลำเอียง) คิดเป็นร้อยละ 40.8 และ 40.3 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้แหล่งข้อมูลนี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 24.9 รองลงมาคือ ผู้พิมพ์คือใคร และ เคยได้ยินถึงแหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 21.3 และ 17.4 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้แหล่งข้อมูลนี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 7.5 รองลงมาคือ เคยใช้แหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ และ เคยได้ยินถึงแหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 5.8 และ 5.1 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าได้ใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ ผู้พิมพ์คือใครคิดเป็นร้อยละ 3.6 รองลงมาคือ เคยได้ยินถึงแหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 3.1

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในการประเมินจำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้แหล่งข้อมูลนี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 2.2 รองลงมาคือ เคยได้ยินถึงแหล่งข้อมูลนี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 1.2

5.1.1.4 การประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ

พบว่า เมื่อพบแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเกือบทุกครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 33.1 รองลงมาคือ ผู้ให้ข้อมูลที่เว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือเพียงใด และ เนื้อหาของเว็บไซต์นั้นมีหลากหลายมุมมองหรือไม่ (ไม่ลำเอียง) คิดเป็นร้อยละ 26.8 และ 24.6 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินบ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือเว็บไซต์นั้นมีลิงค์เชื่อมโยงไปที่ทรัพยากร อื่นๆ ในเว็บหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมาคือ เนื้อหาของเว็บไซต์นั้นมีหลากหลายมุมมองหรือไม่ (ไม่ลำเอียง) และ เว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 39.9 และ 39.4 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เว็บไซต์นั้นมีบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมาคือ เว็บไซต์นั้นระบุหรือไม่ว่าได้แนวคิดต่างๆ มาจากใคร และ เคยได้ยินถึงเว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละที่เท่ากันคือ 37.7

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาคือ ที่อยู่ของเว็บไซต์ (URL) คืออะไร หรืออาจมีความหมายอะไร และ เคยได้ยินถึงเว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละที่เท่ากันคือ 15.7

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ในการประเมินจำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 8.2 รองลงมาคือ เคยใช้เว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ และ เคยได้ยินถึงเว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 5.6 และ 4.8 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าได้ใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ การออกแบบของเว็บไซต์นี้บอกว่าเว็บไซต์นี้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 5.6 รองลงมาคือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ และ ที่อยู่ของเว็บไซต์ (URL) คืออะไร หรืออาจมีความหมายอะไร คิดเป็นร้อยละ 2.7 และ 2.4 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในการประเมินจำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 3.6 รองลงมาคือ การออกแบบของเว็บไซต์นี้บอกว่าเว็บไซต์นี้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 1.9

5.1.1.5 การขอให้บุคคลอื่นช่วยประเมินแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่เรียน

พบว่าบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเกือบทุกครั้งจำนวนมากที่สุด คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอน และเพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 12.3 ตามลำดับ

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลบ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ อาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมา คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และ เพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 39.1 และ 30.2 ตามลำดับ

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมา คือ เพื่อน/ครอบครัว และอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และ 27.8 ตามลำดับ

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุดเท่ากัน คือ บรรณารักษ์ และผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมา คือ เพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 14.7

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 8.2 รองลงมา คือ ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 19.6

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าได้ขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุดเท่ากัน คือ บรรณารักษ์ เพื่อน/ครอบครัว และ ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 2.4

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในการขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 3.9 รองลงมาคือ ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 3.6

5.1.1.6 แนวทางการปฏิบัติขณะที่ดำเนินการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา

พบว่าในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเกือบทุกครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เริ่มต้นโดยคิดหาคำค้น (search terms) ก่อน คิดเป็นร้อยละ 21.1 รองลงมา คือ วางโครงร่างว่าจะทำงานอย่างไร เช่น เขียนรายงาน และ เมื่อมีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่อาจารย์ตั้งก็หยุดค้น คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 14.3 ตามลำดับ

แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติบ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เมื่อมีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่อาจารย์สั่งก็หยุดค้น คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมา คือ วางโครงร่างว่าจะทำงานอย่างไร เช่น เขียนรายงาน และเว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 38.0 และ 37.3 ตามลำดับ

แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เพิ่มมุมมองของตนเองในงานค้นคว้าด้วย เพื่อที่อาจารย์จะได้ทราบว่าตนเองคิดอย่างไร คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา คือ มักจะใช้เวลาในการทำงานแต่ละชิ้นเท่า ๆ กัน และถ่วงถ่วงค้นหาข้อมูลสักครึ่งสองครึ่งแล้วไม่พบอะไร ก็เปลี่ยนหัวข้อใหม่ คิดเป็นร้อยละ 41.4 และ 40.7 ตามลำดับ

แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยปฏิบัติ จำนวนมากที่สุด คือ มักจะทำหัวข้อซ้ำ ๆ เมื่ออาจารย์มอบหมายงานแต่ละชิ้น คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมา คือ ถ้างานที่ได้รับมอบหมายคือการเขียนรายงาน ก็จะลงมือเขียนเลยโดยไม่ได้ออกแบบให้คิดว่าเขียนอะไรบ้าง และมักจะใช้ข้อมูลเดิมๆสำหรับการทำงานหลายๆชิ้น คิดเป็นร้อยละ 25.9 และ 24.2 ตามลำดับ

แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยปฏิบัติ จำนวนมากที่สุด คือ มักจะทำหัวข้อซ้ำ ๆ เมื่ออาจารย์มอบหมายงานแต่ละชิ้น คิดเป็นร้อยละ 16.9 รองลงมา คือ ใช้บริการระหว่างห้องสมุดหรือบริการส่งเอกสารถ้าห้องสมุดของมหาวิทยาลัยไม่มีสิ่งที่ต้องการ และมักจะใช้เวลาในการทำงานแต่ละชิ้นเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และ 9.7 ตามลำดับ

แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าได้ปฏิบัติ จำนวนมากที่สุด คือ มักจะใช้เวลาในการทำงานแต่ละชิ้นเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 3.9 รองลงมา คือ ใช้บริการระหว่างห้องสมุดหรือบริการส่งเอกสารถ้าห้องสมุดของมหาวิทยาลัยไม่มีสิ่งที่ต้องการ และมักจะทำหัวข้อซ้ำๆ เมื่ออาจารย์มอบหมายงานแต่ละชิ้น คิดเป็นร้อยละที่เท่ากัน คือ 1.5

แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในการปฏิบัติ จำนวนมากที่สุด คือ ใช้บริการระหว่างห้องสมุด หรือบริการส่งเอกสารถ้าห้องสมุดของมหาวิทยาลัยไม่มีสิ่งที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 2.7 รองลงมา คือ ถ้างานที่ได้รับมอบหมายคือการเขียนรายงาน ก็จะลงมือเขียนเลยโดยไม่ได้ออกแบบให้คิดว่าเขียนอะไรบ้าง และมักจะทำหัวข้อซ้ำๆ เมื่ออาจารย์มอบหมายงานแต่ละชิ้น คิดเป็นร้อยละ 2.4 และ 2.2 ตามลำดับ

5.1.1.7 โปรแกรมที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย

พบว่า โปรแกรมที่กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย จำนวนมากที่สุด คือ เว็บไซต์สำหรับแชร์ภาพ เช่น Flickr, Photobucket, Youtube คิดเป็นร้อยละ 73.9 โดยรองลงมาคือ โปรแกรมแชร์เอกสาร เช่น Google Documents, Microsoft

Sharepoint, Dropbox และ ไมโครบล็อก เช่น Twitter, Facebook คิดเป็นร้อยละ 73.2 และ 72.7 ตามลำดับ

โปรแกรมที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้ เป็นเครื่องมือช่วยในการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย จำนวนมากที่สุด คือ การค้นคว้าในสภาพแวดล้อมเสมือน (Virtual research environments เช่น Second Life) คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาคือ การสร้างบล็อก เช่น LiveJournal และ บริการแจ้งข่าว (แจ้งให้ทราบโดยอัตโนมัติเมื่อมีเนื้อหาใหม่ปรากฏ เช่น RSS) คิดเป็นร้อยละ 48.8 และ 45.9 ตามลำดับ

โปรแกรมที่กลุ่มตัวอย่างจำไม่ได้ว่าได้ใช้ เป็นเครื่องมือช่วยในการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย จำนวนมากที่สุด คือ การสร้างบล็อก เช่น LiveJournal คิดเป็นร้อยละ 19.6 รองลงมา คือ กระจายโน้ตดิจิทัลสำหรับใช้กับคอมพิวเตอร์ เช่นดิจิทัลโน้ตแบบโพสต์อิท และ ไฮไลท์ข้อความบนจอคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 19.1 และ 17.9 ตามลำดับ

โปรแกรมที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยได้ยินว่าใช้ เป็นเครื่องมือช่วยในการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมายได้ จำนวนมากที่สุด คือ โปรแกรมการทำรายการอ้างอิง เช่น RefWorks, EndNote, EasyBib คิดเป็นร้อยละ 12.3 รองลงมาคือ การค้นคว้าในสภาพแวดล้อมเสมือน (Virtual research environments เช่น Second Life) และ บริการแจ้งข่าว (แจ้งให้ทราบโดยอัตโนมัติเมื่อมีเนื้อหาใหม่ปรากฏ เช่น RSS) คิดเป็นร้อยละ 11.8 และ 10.6 ตามลำดับ

5.1.1.8 สิ่งสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย

พบว่า ในการศึกษาค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมาก จำนวนมากที่สุด คือ สอบผ่านวิชานั้นๆ คิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมา คือ ทำรายงานเสร็จ และได้คะแนนดี คิดเป็นร้อยละ 55.1 และ 48.6 ตามลำดับ

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ ในระดับค่อนข้างมาก จำนวนมากที่สุด คือ ได้ปรับปรุงทักษะการวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือ มีรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนด (ถ้ามีกำหนด) และ พบคำตอบที่จะนำไปใส่ไว้ในรายงานเพื่อแสดงว่าได้ค้นคว้าจริง คิดเป็นร้อยละ 45.9 และ 42.8 ตามลำดับ

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง จำนวนมากที่สุด คือ ได้ใส่มุมมองของตนเองไว้ในรายงานด้วย คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาคือ ได้ทำให้อาจารย์ประทับใจ ในความสามารถทางปัญหาของตน และ ได้ปรับปรุงทักษะการเขียน คิดเป็นร้อยละ 26.9 และ 24.9 ตามลำดับ

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยให้ความสำคัญ จำนวนมากที่สุด คือ ได้ทำให้อาจารย์
ประทับใจในความสามารถทางปัญหาของตน คิดเป็นร้อยละ 12.3 รองลงมาคือ ได้ใส่มุมมองของ
ตนเองไว้ในรายงานด้วย และได้ปรับปรุงทักษะการสืบค้น คิดเป็นร้อยละ 8.2 และ 7.7 ตามลำดับ

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยให้ความสำคัญ จำนวนมากที่สุด คือ ได้ทำให้พ่อแม่
ประทับใจที่ได้คะแนนดี คิดเป็นร้อยละ 2.4 รองลงมาคือ ได้ทำให้อาจารย์ประทับใจใน
ความสามารถทางปัญญาของตน คิดเป็นร้อยละ 1.9

5.1.1.9 ความยากในกระบวนการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย

พบว่าขั้นตอนกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งว่ายาก คือ ยากที่จะ
รู้ว่าจะทำงานชิ้นนี้ได้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 17.6 รองลงมาคือ ยากที่การตีกรอบหัวข้องานให้
แคบลง และ ยากที่การค้นหาคำความในฐานข้อมูลวิจัยในเว็บห้องสมุด เช่น EBSCO Host ,
TDC(Thai LIS) , ScienceDirect , Matichon e-library คิดเป็นร้อยละ 15.7 และ 15.3 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่ายาก คือ ยากที่การกำหนด
หัวข้อ คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ยากที่การตีกรอบหัวข้องานให้แคบลง และยากที่ต้องเลือก
ข้อมูลที่จะนำมาใช้ได้จากผลการสืบค้นที่ไม่ตรงกับหัวข้อ คิดเป็นร้อยละ 39.5 และ 37.8 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการค้นคว้าที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความเห็นว่ายาก (เฉยๆ) คือ
ยากที่การจดโน้ต คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ ยากที่การเริ่มต้นทำงานที่ได้รับมอบหมาย และ
ยากที่ต้องอ่านเอกสารที่ค้นหาได้ คิดเป็นร้อยละ 40.9 และ 39.4 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการค้นคว้าที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยเห็นด้วยว่ายาก คือ ยากที่
จะหาข้อมูลที่จะใช้จากเว็บ เช่น Google, Wikipedia, เว็บไซต์หน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 20.6
รองลงมาคือ ยากที่จะต้องคิดว่าจะไปหาแหล่งข้อมูลที่ไหนได้บ้างภายในมหาวิทยาลัย และ ยากที่
การเขียน คิดเป็นร้อยละ 18.2 และ 17.6 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่ายาก คือ ยากที่จะหา
ข้อมูลที่จะใช้จากเว็บ เช่น Google, Wikipedia, เว็บไซต์หน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 15.7 รองลงมา
คือ ยากที่การหาข้อมูลที่ทันสมัย และ ยากที่การจดโน้ต คิดเป็นร้อยละ 8.0 และ 7.7 ตามลำดับ

5.1.2 พฤติกรรมการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน

5.1.2.1 หัวข้อในการค้นคว้า

พบว่าในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา หัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างค้นคว้ามามากที่สุด คือ
ข่าว/เหตุการณ์ปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมา คือ การซื้อของ และเรื่องเกี่ยวกับงานที่ต้อง

ทำ คิดเป็นร้อยละ 71.3 และ 69.3 ตามลำดับ โดยหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างค้นคว้าน้อยที่สุด คือ ข้อมูลด้านจิตวิญญาณ คิดเป็นร้อยละ 19.1

5.1.2.2 การใช้ทรัพยากรในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

พบว่าในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างใช้เกือบทุกครั้ง คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และหนังสือในห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 0.5 และ 0.2 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างใช้บ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ โปรแกรมค้นหา เช่น Google, Bing, Yahoo, Ask.com คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมา คือ วิกีพีเดีย (Wikipedia) และเพื่อนที่เรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 42.1 และ 26.9 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างใช้เป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมา คือ อาจารย์ และ เพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 36.1 และ 32.2 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยใช้ จำนวนมากที่สุด คือ หนังสือในห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมา คือ สารานุกรม เช่น Britannica ฉบับพิมพ์ หรือ ออนไลน์ และข้อมูลที่รวบรวมไว้เอง (สะสมไว้หรือซื้อไว้) คิดเป็นร้อยละ 38.5 และ 37.3 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 27.6 รองลงมา คือ สารานุกรม เช่น Britannica ฉบับพิมพ์ หรือ ออนไลน์ และ ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่น EBSCO Host, TDC(Thai LIS), ScienceDirect, Matichon e-library คิดเป็นร้อยละ 25.9 และ 22.0 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่ามีการใช้ในการค้นคว้า จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 17.4 รองลงมา คือ ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่น EBSCO Host , TDC(Thai LIS), ScienceDirect, Matichon e-library และ สารานุกรม เช่น Britannica ฉบับพิมพ์ หรือ ออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 13.6 และ 10.4 ตามลำดับ

ทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนว่า มีใช้ในการค้นคว้า จำนวนมากที่สุด คือ บล็อก คิดเป็นร้อยละ 3.1 รองลงมาคือ ฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่น EBSCO Host, TDC(Thai LIS), ScienceDirect, Matichon e-library และ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละที่เท่ากันคือ 2.7

5.1.2.3 การประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน

พบว่า สำหรับการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน เมื่อพบแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเกือบทุกครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อย

เพียงใด คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาคือ เนื้อหาของเว็บไซต์นั้นมีหลากหลายมุมมองหรือไม่ (ไม่
ลำเอียง) และ ผู้ให้ข้อมูลที่เว็บไซต์นั้นนำเชื่อถือเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 22.5 และ 19.6 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินบ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ ผู้ให้ข้อมูลที่
เว็บไซต์นั้นนำเชื่อถือเพียงใด คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา คือ เว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อย
เพียงใด และ เว็บไซต์นั้นระบุหรือไม่ว่าได้แนวคิดต่าง ๆ มาจากใคร เช่น ระบุไว้ในเชิงอรรถ คิดเป็น
ร้อยละ 42.1 และ 40.7 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เว็บไซต์นั้น
มีบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ ถ้าเป็นแผนผัง มีข้อมูล
สำคัญประกอบหรือไม่ (คือไม่ได้มีเฉพาะภาพสวยๆ) และ เว็บไซต์นั้นมีลิงค์เชื่อมโยงไปที่
ทรัพยากร อื่นๆ ในเว็บหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 37.8 และ 36.1 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ
บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 24.5 รองลงมาคือ เคยได้ยินถึงเว็บไซต์
นี้มาก่อนหรือไม่ และการออกแบบของเว็บไซต์นี้บอกว่าเว็บไซต์นี้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่
คิดเป็นร้อยละ 15.7 และ 15.5 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ
บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 11.6 รองลงมาคือ เคยได้ยินถึงเว็บไซต์
นี้มาก่อนหรือไม่ และเคยใช้เว็บไซต์นี้มาก่อนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 5.3 และ 5.1 ตามลำดับ

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าได้ใช้ในการประเมิน จำนวนมากที่สุด คือ
การออกแบบของเว็บไซต์นี้บอกว่าเว็บไซต์นี้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 3.1
รองลงมาคือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 2.7

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในการประเมิน
จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 2.2 รองลงมาคือ
การออกแบบของเว็บไซต์นี้บอกว่าเว็บไซต์นี้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และ ที่อยู่ของเว็บไซต์
(URL) คืออะไร หรืออาจมีความหมายอะไร คิดเป็นร้อยละ 1.5 และ 1.0 ตามลำดับ

5.1.2.4 การขอให้บุคคลอื่นช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน

พบว่าบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเกือบทุกครั้ง
จำนวนมากที่สุด คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอน และ
เพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละที่เท่ากัน คือ 17.7

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลบ่อยครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 37.8 รองลงมา คือ เพื่อน/ครอบครัว และอาจารย์ผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 34.1 และ 33.9 ตามลำดับ

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเป็นบางครั้ง จำนวนมากที่สุด คือ เพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมา คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน และอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ 27.1 ตามลำดับ

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมา คือ และผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 23.5

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือ ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมา คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 22.0

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าได้ขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 2.9 รองลงมา คือ ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 2.7

บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในการขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือ ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต เช่น แพทย์ พยาบาล เกษษกร วิศวกร ทนายความ คิดเป็นร้อยละ 3.6 รองลงมาคือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 3.1

5.1.2.5 ความยากในกระบวนการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

พบว่าขั้นตอนกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งว่ายาก คือ ยากที่รู้ว่าคำตอบที่กำลังค้นหานั้นมีอยู่ในเว็บแน่ๆ แต่หาไม่พบ คิดเป็นร้อยละ 16.5 รองลงมาคือ ยากที่การหาข้อมูลที่ทันสมัย และ ยากที่การประเมินแหล่งข้อมูลที่ค้นหามาได้ คิดเป็นร้อยละ 13.6 และ 13.1 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่ายาก คือ ยากที่การระบุความต้องการอะไรจากการค้นคว้า และ ยากที่การประเมินแหล่งข้อมูลที่ค้นหาได้ คิดเป็นร้อยละ 32.7

ขั้นตอนกระบวนการค้นคว้าที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความเห็นว่ายาก (เฉยๆ) คือ ยากที่การเริ่มต้นค้นคว้าเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือ ยากที่การตีกรอบหัวข้องานให้แคบลง และ ยากที่การกำหนดคำค้น คิดเป็นร้อยละ 39.0 และ 37.3 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการค้นคว้าที่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยเห็นด้วยว่ายาก คือ ยากที่จะหาข้อมูลที่จะใช้จากเว็บ เช่น Google, Wikipedia, เว็บไซต์หน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 19.1

รองลงมาคือ ขาดที่การค้นหาค้นหาบทความในฐานข้อมูลวิจัยในเว็บห้องสมุด (เช่น EBSCO Host, TDC(Thai LIS), ScienceDirect, Matichon e-library) และ ขาดที่การหาข้อมูลที่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 18.6 และ 17.7 ตามลำดับ

ขั้นตอนกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าขาด คือ ขาดที่จะหาข้อมูลที่จะใช้จากเว็บ เช่น Google, Wikipedia, เว็บไซต์หน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 15.0 รองลงมาคือ ขาดที่ต้องอ่านเอกสารที่ค้นหาได้ คิดเป็นร้อยละ 10.7

5.1.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับ

มอบหมายกับการค้นคว้าเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

5.1.3.1 ทรัพยากรที่ใช้ค้นคว้า

เมื่อทำการเปรียบเทียบทรัพยากรที่กลุ่มตัวอย่างใช้ค้นคว้าเป็นบางครั้ง บ่อยครั้ง และเกือบทุกครั้ง ทั้งการใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนมากที่สุด คือ โปรแกรมค้นหา เช่น Google Bing, Yahoo, Ask.com ส่วนจำนวนน้อยที่สุดคือ บรรณารักษ์

5.1.3.2 การประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

เมื่อทำการเปรียบเทียบประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์เป็นบางครั้ง บ่อยครั้ง และเกือบทุกครั้ง ทั้งการใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนมากที่สุด คือ การประเมินว่าเว็บไซต์นั้นมีความทันสมัยมากน้อยเพียงใด ส่วนจำนวนน้อยที่สุด คือ การประเมินว่าบรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นี้หรือไม่

5.1.3.3 บุคคลที่ขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล

เมื่อทำการเปรียบเทียบบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูลในการค้นคว้า เป็นบางครั้ง บ่อยครั้ง และเกือบทุกครั้ง ทั้งการใช้เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนมากที่สุด คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน ส่วนจำนวนน้อยที่สุดคือ บรรณารักษ์

5.2 อภิปรายผล

ผู้วิจัยจำแนกประเด็นในการอภิปรายผล จากผลสรุปการวิจัยออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ด้านพฤติกรรมการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ (2) ด้านพฤติกรรมการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน และ (3) ด้านการเปรียบเทียบพฤติกรรมการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายกับการค้นคว้าเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

5.2.1 ด้านพฤติกรรมการณ์ค้นคว้าสารสนเทศเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ

5.2.1.1 ประเภทของงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ

งานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ มากที่สุด คือ การนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงาน รองลงมาซึ่งใกล้เคียงกัน คือ รายงานที่เป็นผลงานในรูปแบบมัลติมีเดียที่ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้า เช่น เว็บไซต์ ซีดี วีซีดี ดีวีดี วิดีโอ และการนำเสนอผลงานด้วยวาจา แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนให้ความสำคัญกับการให้นักศึกษามีทักษะในการใช้มัลติมีเดียในการศึกษาค้นคว้า และจัดทำสรุปรายงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาจารย์ให้ความสำคัญในระดับไม่มากนักในการมอบหมายงานให้นักศึกษา รายงานแสดงความเห็นประเด็นต่างๆ การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการนำเสนอผลงานด้วยวาจา รูปแบบที่อาจารย์ใช้น้อยมากในการมอบหมายงานให้นักศึกษา คือ รายงานเชิงตีความและรายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะการกำหนดรูปแบบการมอบหมายงานของอาจารย์ที่ให้กับนักศึกษาอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้ อาทิเช่น (1) ความเคยชินของอาจารย์ (2) ความถนัดของอาจารย์ (3) ลักษณะของรายวิชาที่สอน (4) รูปแบบการวัดและประเมินผล (5) การลอกเรียนแบบการมอบหมายงานของรายวิชาอื่นๆ (5) องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการมอบหมายงานในรายวิชาต่างๆ

5.2.1.2 การใช้ทรัพยากรในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ

ทรัพยากรที่นักศึกษาใช้เกือบทุกครั้งที่การค้นคว้ามากที่สุดคือ โปรแกรมค้นหา เช่น Google, Bing, Yahoo, Ask.com ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โปรแกรมเหล่านี้เป็นโปรแกรมที่นักศึกษาคุ้นเคย มีประสิทธิภาพสูง เข้าถึงข้อมูล สารสนเทศและองค์ความรู้ที่หลากหลายและดึงออกมาใช้ประโยชน์ได้ง่าย ทุกเวลา รวดเร็ว ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย สำหรับทรัพยากรที่นักศึกษาใช้บ่อยที่สุดในการค้นคว้า คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน เนื่องจากมีการติดต่อกันอยู่เสมอ มีการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งปันทักษะการใช้เทคโนโลยีระหว่างกัน การติดต่อระหว่างกันทำให้ได้รับความเคลื่อนไหวของชั้นเรียนและรายวิชาที่เรียนตลอดเวลา ทรัพยากรที่นักศึกษาไม่ค่อยใช้รวมทั้งไม่เคยใช้มากที่สุดคือบรรณารักษ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ในการค้นคว้าได้ด้วยตนเอง จึงอาจมองข้ามความสำคัญและความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ในการค้นคว้า รวมทั้งความช่วยเหลือด้านอื่นๆ อีกทั้งการค้นคว้าโดยอาศัยคอมพิวเตอร์นักศึกษาอาจคิดว่าค้นคว้าที่ไหนก็ได้ไม่จำเป็นต้องไปห้องสมุด

5.2.1.3 การประเมินแหล่งข้อมูลจากห้องสมุด เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ

รายการเกี่ยวกับการประเมินแหล่งข้อมูลจากห้องสมุด ที่นักศึกษาประเมินเกือบทุกครั้งในระดับมากที่สุด คือ แหล่งข้อมูลนั้นมีบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการทำรายงานที่อาจารย์มอบหมาย นักศึกษาต้องมีการแจ้งว่าแหล่งข้อมูลนั้นมีบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ และที่นักศึกษาประเมินบ่อยที่สุด คือ ประเมินว่าแหล่งข้อมูลนั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะนักศึกษาอาจได้รับการปลูกฝังจากอาจารย์ผู้สอนว่าในการค้นคว้าทำรายงานนั้นแหล่งข้อมูลจะต้องชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และทันสมัย อย่างไรก็ตามนักศึกษาได้ให้ความสำคัญระดับปานกลางต่อการประเมินเกี่ยวกับเคยใช้แหล่งข้อมูลนั้นมาก่อนหรือไม่ สิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญน้อยมาก คือ การประเมินเกี่ยวกับผู้พิมพ์คือใครและบรรณารักษ์แนะนำการใช้แหล่งข้อมูลนี้หรือไม่

5.2.1.4 การประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ

ในการประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ นักศึกษาจะให้ความสำคัญโดยจะประเมินเกือบทุกครั้งและบ่อยครั้งเกี่ยวกับความทันสมัยเพียงใดของเว็บไซต์ ความน่าเชื่อถือเพียงใดของผู้ให้ข้อมูลในเว็บไซต์ และความหลากหลายเพียงใดของมุมมองในเนื้อหาของเว็บไซต์ นักศึกษาจะให้ความสำคัญน้อยโดยไม่ค่อยใช้จนถึงไม่เคยใช้ คือ การประเมินเกี่ยวกับที่อยู่ของเว็บไซต์ (URL) บรรณารักษ์แนะนำการใช้เว็บไซต์นั้นๆ หรือไม่ และ นักศึกษาเคยใช้เว็บไซต์นั้นมาก่อนหรือไม่ ซึ่งเมื่อมองในภาพรวมจะเห็นได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะและมีความพอใจที่จะใช้เว็บไซต์ในการค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเว็บไซต์นั้นมีความทันสมัย ใช้งาน สะดวก สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้จริงทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก แต่เนื่องจากห้องสมุดยังไม่ได้จัดให้มีระบบที่ต่อเนื่องชัดเจน ในการให้บริการเว็บไซต์ที่เฉพาะพิเศษจริงๆ โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้ให้คำแนะนำและเสริมสร้างแรงจูงใจต่อนักศึกษาผู้รับบริการ นักศึกษาจึงมองข้ามความสำคัญของบรรณารักษ์ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างระหว่างบรรณารักษ์และนักศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อบรรณารักษ์และนักศึกษาในการทำงานและเรียนรู้

5.2.1.5 การขอให้บุคคลอื่นช่วยประเมินแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่เรียน

นักศึกษาจะประพุดเกือบทุกครั้งและบ่อยครั้งในการประเมินแหล่งข้อมูล โดยถามไถ่ ขอความเห็น หรือสังเกต จากเพื่อนที่เรียนด้วยกันเป็นสำคัญรองลงมาคืออาจารย์ผู้สอน

การที่นักศึกษาเน้นเพื่อนที่เรียนด้วยกันมากกว่าอาจารย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากับนักศึกษามีวัยใกล้เคียงกัน สื่อสารเข้าใจกันง่าย ไม่มีความกดดัน และมีเวลาระหว่างกันในฐานะเพื่อนกับเพื่อนมากกว่าระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ แต่ที่น่าสังเกต คือ นักศึกษาหลายคนจะไม่ได้ใช้ช่องทางในการประเมินแหล่งข้อมูลโดยอาศัยบรรณารักษ์เป็นผู้ประเมินให้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องจากขาดแรงเสริมและระบบสนับสนุนที่เข้มแข็งแบบโดดเด่น จึงทำให้นักศึกษาอาจคิดว่าการใช้ช่องทางเพื่อนและอาจารย์ก็เพียงพอแล้ว

5.2.1.6 แนวทางการปฏิบัติขณะที่ดำเนินการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา

นักศึกษามักจะใช้วิธีการเริ่มต้นโดยคิดหาคำค้นก่อน จากนั้นวางโครงร่างว่าจะเขียนรายงานอย่างไร และจะหยุดค้นเมื่อได้รายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่อาจารย์สั่ง แต่นักศึกษามักจะไม่ทำหัวข้อซ้ำหรือใช้ข้อมูลเดิมสำหรับการทำงานหลายๆ ชิ้นเมื่ออาจารย์มอบหมาย ซึ่งจากการที่นักศึกษามักจะหยุดการค้นเมื่อได้รายการอ้างอิงครบตามที่อาจารย์สั่ง จะทำให้ทักษะการค้นคว้าและองค์ความรู้อื่นๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงเกิดข้อจำกัด ซึ่งเป็นผลอาจทำให้การต่อยอดและการบูรณาการองค์ความรู้ของนักศึกษาเกิดขึ้นน้อย พฤติกรรมในลักษณะนี้จะถูกสะสมไปเรื่อยๆ จะเป็นผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต นักศึกษาจึงควรค้นคว้าให้มีรายการอ้างอิงเพิ่มเติมจากที่อาจารย์กำหนดด้วยตัวนักศึกษาเอง

5.2.1.7 โปรแกรมที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย

นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้โปรแกรมไมโครบล็อก (Facebook, Twitter) โปรแกรมสำหรับแชร์ภาพ (Flicker, Youtube) โปรแกรมแชร์เอกสาร (Google Document, Microsoft Sharepoint) และการสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ต (skype) เป็นเครื่องมือหลักในการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย เพราะโปรแกรมเหล่านี้เป็นโปรแกรมยอดนิยมที่ทันสมัย ผู้คนจำนวนมากในสังคมใช้กันทั่วไป เป็นโปรแกรมที่หาได้ง่าย ติดตั้งง่าย ใช้งานง่าย มีประสิทธิภาพผสานความบันเทิง ซึ่งปัจจุบันถือได้ว่าเป็นโปรแกรมพื้นฐานจำเป็นในระบบ Social Media และ Social Network ส่วนโปรแกรมอื่นๆ ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสืบค้น เช่น ไฮไลต์ข้อความบนจอคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทำรายการอ้างอิง (RefWork, EndNote) โปรแกรมสร้างบล็อก (LiveJournal) และเว็ทฟอรัมออนไลน์ (Online Forum) นักศึกษาไม่ได้มีการนำไปใช้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากอาจารย์ นักศึกษาไม่ค่อยรู้จัก ไม่คุ้นเคย อีกทั้งบางโปรแกรมไม่มีใช้ในห้องสมุด บรรณารักษ์ยังขาดความเชี่ยวชาญในการใช้โปรแกรมเหล่านี้ จึงทำให้มีการละเลยในการที่จะนำโปรแกรดังกล่าว มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางเหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในระดับอาจารย์ บรรณารักษ์ และนักศึกษา ในการค้นคว้าหาข้อมูลสารสนเทศและความรู้

5.2.1.8 สิ่งสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย

นักศึกษาได้ให้ความสำคัญมากที่สุดต่อการศึกษาค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย คือ ต้องการสอบผ่านวิชานั้นๆ ซึ่งจะต้องทำรายงานให้เสร็จ และได้คะแนนดี ส่วนความสำคัญมากถัดมา คือ ทำให้ได้มีการปรับปรุงทักษะการวิเคราะห์ การที่จะต้องมีการอ้างอิงครบตามจำนวนที่กำหนด และการได้พบคำตอบจากการได้ค้นคว้าจริง อย่งไรก็ตามสิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญยังไม่มากพอ คือ การปรับปรุงทักษะการเขียน การบ่งบอกถึงมุมมองที่สร้างสรรค์ของนักศึกษาโดยทำให้ปรากฏเห็นในรายงานที่จัดทำ สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญมากในการจัดทำรายงานของนักศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

5.2.1.9 ความยากในกระบวนการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย

นักศึกษาแสดงความเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ความยากในกระบวนการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย คือ ยากที่จะรู้ว่าทำงานชิ้นนี้ได้ดีหรือไม่และยากที่การตีกรอบหัวข้องานให้แคบลง สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในตัวเองของนักศึกษา อันเกิดจากการขาดหรือมีไม่เพียงพอในองค์ความรู้เนื้อหาที่ทำรายงาน ขาดหรือมีไม่เพียงพอในทักษะการใช้เครื่องมือในการค้นคว้า รวมทั้งขาดหรือมีไม่เพียงพอในทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาความรู้ ส่วนกรณีที่นักศึกษาเห็นด้วยอย่างมากอีกประการว่า ความยากในกระบวนการค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย คือ ยากที่การค้นหาค้นหาบทความในฐานข้อมูลวิจัยในเว็บห้องสมุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาขาดทักษะในการสืบค้นหรืออาจจะเกิดจากบทความที่นักศึกษาต้องการไม่มีอยู่ในฐานข้อมูลวิจัยในเว็บของห้องสมุด ประเด็นความยากในกระบวนการค้นคว้างานตามทัศนะของนักศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขร่วมกันทั้งอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และห้องสมุด

5.2.2 ด้านพฤติกรรมการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน

5.2.2.1 หัวข้อในการค้นคว้า

ในการค้นคว้าในชีวิตประจำวันของนักศึกษา นักศึกษาสนใจในเรื่องข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ เรื่องของการซื้อของ เรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย และเรื่องการเดินทาง ส่วนที่นักศึกษาน้อยสนใจและมี การค้นคว้าน้อย คือ ข้อมูลด้านจิตวิทยา การแสวงหาผู้เชี่ยวชาญ และ ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองและสังคม ซึ่งการค้นคว้าในสิ่งเหล่านี้มีน้อยจะทำให้การสร้างเสริมเต็มเต็มฐานความรู้ของนักศึกษาไม่สมบูรณ์เพียงพอ นักศึกษาควรได้รับการปลูกฝังให้มีจิตวิทยาของการเป็นนักค้นคว้าที่ดี

5.2.2.2 การใช้ทรัพยากรในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

นักศึกษาใช้ทรัพยากรบ่อยที่สุดในการค้นคว้า คือ โปรแกรมการค้นหา (Google, Bing, Yahoo, and Ask.com) รองลงมา คือ Wikipedia ซึ่งอาจเป็นเพราะโปรแกรมเหล่านี้เป็นโปรแกรมที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สะดวก และเป็นที่ยอมรับกว้างขวางในสังคม นักศึกษาจึงคุ้นเคยและและเรียนรู้ในการใช้ให้เป็นไม่ยาก แต่ในเรื่องของ Wikipedia นั้น อาจารย์ผู้สอนและบรรณารักษ์ควรจะได้มีการชี้แจงแนะ ให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงหลักการ Wikipedia ได้อย่างถูกต้องแท้จริงเพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ สำหรับทรัพยากรที่นักศึกษาไม่เคยใช้ในการค้นคว้า คือ บรรณารักษ์ สารานุกรม และฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาคิดว่ามีเพียง Google และ Wikipedia ก็สามารถค้นคว้าได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมแล้ว อาจารย์และบรรณารักษ์ควรได้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้ทรัพยากรในการค้นคว้าที่มีอยู่ในห้องสมุดได้อย่างหลากหลาย ครบถ้วน และเหมาะสม

5.2.2.3 การประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน

แม้จะเป็นการค้นคว้าเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาประเมินเกือบทุกครั้ง และบ่อยครั้งในประเด็นเกี่ยวกับเว็บไซต์นั้นทันสมัยมากน้อยเพียงใด เนื้อหาของเว็บไซต์มีความหลากหลายมุมมองหรือไม่ และผู้ให้ข้อมูลที่เว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือเพียงใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีกรอบความคิดในการประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์เพื่อการค้นคว้าในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกันกับกรอบความคิดในการประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์เพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์

5.2.2.4 การขอให้บุคคลอื่นช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

เกือบทุกครั้งและบ่อยครั้ง นักศึกษาจะขอให้บุคคลช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เรียงตามลำดับ คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน อาจารย์ผู้สอน และเพื่อนคนอื่น/ครอบครัว ขณะเดียวกันนักศึกษาไม่ค่อยจนถึงไม่เคยขอให้บุคคลช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เรียงตามลำดับ คือ บรรณารักษ์ และผู้ประกอบอาชีพที่มีใบประกอบวิชาชีพ เมื่อพิจารณาจะพบว่า กรอบแนวคิดในการขอให้บุคคลอื่นช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ไปในแนวทางเดียวกันกับกรอบแนวคิดในการขอให้บุคคลช่วยประเมินแหล่งข้อมูลเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์

5.2.2.5 ความยากในกระบวนการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความยากในกระบวนการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ยากที่รู้ว่าคำตอบที่กำลังหาอยู่นั้นมีอยู่ในเว็บแน่ๆ แต่หาไม่เจอ ยากในการที่

จะต้องประเมินแหล่งข้อมูลที่ค้นหาได้ และ ขาดในการหาข้อมูลที่ทันสมัย เมื่อพิจารณาจะพบว่า ความเห็นเกี่ยวกับความยากในกระบวนการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน แตกต่างจากความเห็นเกี่ยวกับความยากในกระบวนการค้นคว้าข้อมูลเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความกดดันที่มีต่อนักศึกษาในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อชีวิตประจำวันกับการค้นคว้าข้อมูลเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ต่างกัน อันเนื่องมาจากการมีเป้าประสงค์ในการค้นคว้าที่ต่างกัน

5.2.3 ด้านการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายกับการค้นคว้าเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน

5.2.3.1 ทรัพยากรที่ใช้ค้นคว้า

นักศึกษาใช้ทรัพยากรที่มากที่สุดในการค้นคว้าสารสนเทศ ทั้งในส่วนค้นคว้าเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและในส่วนค้นคว้าเพื่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ คือ โปรแกรมค้นหา (Google, Bing, Yahoo, Ask.com) ทรัพยากรที่ใช้มากที่สุดรองลงมา คือ เพื่อนที่เรียนด้วยกันและ วิกิพีเดีย (Wikipedia) ทั้งนี้เพราะในส่วนที่เป็นโปรแกรมที่ใช้เป็นเครื่องมือ นั้น เป็น โปรแกรมที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ผู้คนในสังคมใช้กันอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย ซึ่ง นักศึกษาส่วนใหญ่รู้จัก ค้นเคย ใช้เป็น หรือเรียนรู้ในการใช้งานได้ค่อนข้างง่าย แต่สิ่งที่นักศึกษา จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ คือ การใช้ Wikipedia ซึ่งขึ้นอยู่กับขีดความสามารถและองค์ความรู้ของ นักศึกษาอยู่ในระดับใดที่จะกรองความรู้หรือนำเสนอองค์ความรู้ผ่านทางวิกิพีเดีย อาจารย์ผู้สอน และบรรณารักษ์ควร ได้ศึกษาและฝึกฝนการใช้วิกิพีเดีย แล้วนำไปถ่ายทอดให้แก่ศึกษาในลำดับ ถัดไป อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรค้นคว้าสารสนเทศ นักศึกษาใช้ ทรัพยากรที่เป็นบรรณารักษ์น้อยมาก ทั้งในส่วนค้นคว้าเพื่อชีวิตประจำวันและในส่วนค้นคว้าเพื่อ ทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่อาจแอบแฝงอยู่ เช่น ระดับ ความสัมพันธ์ระหว่างบรรณารักษ์กับนักศึกษา ระบบบริการของห้องสมุดผ่านทางบรรณารักษ์ ความเชื่อถือของนักศึกษาที่มีต่อบรรณารักษ์ และความพร้อมของห้องสมุดในเรื่องความหลากหลาย และทันสมัยของเครื่องมือการค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศและความรู้ เป็นต้น

5.2.3.2 การประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

นักศึกษาให้ความสำคัญมากในการประเมินแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ ไปใน ทิศทางเดียวกันทุกประเด็นทั้งในส่วนที่ค้นคว้าเพื่อชีวิตประจำวันและในส่วนที่ค้นคว้าเพื่อทำงาน ตามที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ โดยให้ความสำคัญในการประเมินเกี่ยวกับความทันสมัย ความน่าเชื่อถือ การเชื่อมโยงไปยังทรัพยากรอื่น และความหลากหลายในมุมมองของเนื้อหาใน

เว็บไซต์ มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ นักศึกษาให้ความสำคัญน้อยในการประเมินเกี่ยวกับการให้คำแนะนำการใช้เว็บไซต์โดยบรรณารักษ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยบรรณารักษ์ นักศึกษาสามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้ ทำให้บทบาทของบรรณารักษ์ซึ่งที่มีมากมายหลายด้านถูกมองข้ามไปและไม่ได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง

5.2.3.3 บุคคลที่ขอให้ช่วยประเมินแหล่งข้อมูล

นักศึกษาให้ความสำคัญมากในการขอให้บุคคลช่วยประเมินแหล่งข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันทุกประเด็นทั้งในส่วนที่ค้นคว้าเพื่อชีวิตประจำวันและในส่วนที่ค้นคว้าเพื่อทำงานตามที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ โดยให้ความสำคัญในการขอให้บุคคลช่วยประเมินคือ เพื่อนที่เรียนด้วยกัน รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอน เพื่อนคนอื่นๆ และครอบครัว และนักศึกษาให้ความสำคัญต่อบรรณารักษ์น้อย ในการขอให้บุคคลช่วยประเมินแหล่งข้อมูล ทั้งในส่วนที่ค้นคว้าเพื่อชีวิตประจำวันและในส่วนที่ค้นคว้าเพื่อทำงานตามที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเชื่อถือเพื่อนที่เรียนด้วยกันและอาจารย์ผู้สอน ในการขอความเห็นและคำแนะนำมากกว่าบรรณารักษ์

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) อาจารย์ผู้สอนควรได้ตระหนักถึงการเรียนรู้ เกี่ยวกับกระบวนการค้นคว้าที่มีหลายรูปแบบและมีเครื่องมือในการค้นคว้าที่หลากหลาย เพื่อใช้ประกอบในการมอบหมายงานให้นักศึกษา รวมทั้งแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อย่างหลากหลาย การเลือกเครื่องมือค้นคว้าที่เหมาะสม หรือการประเมินสารสนเทศ และควรเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของแหล่งสารสนเทศที่เชื่อถือได้ในระบบเครือข่าย

(2) อาจารย์ผู้สอนควรรหาแนวทางในการส่งเสริมหรือปรับพฤติกรรมของนักศึกษาในการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายและค้นคว้าเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

(3) อาจารย์ควรได้เข้าใจถึงพฤติกรรมและลักษณะการเรียนรู้และการค้นคว้าของนักศึกษาที่อาจเหมือนกันหรือต่างกัน เพื่อนำเอาไปเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาแนวทางการมอบหมายงานให้แก่ศึกษาอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

(4) อาจารย์และบรรณารักษ์ควรร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริม ให้นักศึกษาจัดตั้งชมรมนักค้นคว้าอย่างเป็นรูปธรรมและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยที่อาจารย์และบรรณารักษ์คอยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

(5) ห้องสมุดควรได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการรณรงค์ ให้นักศึกษาเข้ามาค้นคว้าข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ ในห้องสมุดอย่างจริงจัง

(6) ห้องสมุดควรจัดให้มีคลินิกการค้นคว้าในห้องสมุด

(7) คณะวิชาและห้องสมุดควรร่วมมือกันจัดโครงการส่งเสริมการรู้สารสนเทศแบบต่อเนื่อง ในการให้นักศึกษาแข่งขันการค้นคว้าโดยเน้นทั้ง กระบวนการและการใช้เครื่องมือในการค้นคว้า และผลของการค้นคว้า โดยมีการมอบรางวัลให้อย่างสมเกียรติ

(8) มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการสอนการเรียนรู้สารสนเทศให้กับนักศึกษาทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยอาจจัดเป็นรายวิชาเฉพาะหรือสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ ที่เป็นหมวดวิชาพื้นฐาน เพื่อให้นักศึกษาได้คุ้นเคยและเกิดทักษะความชำนาญในการเรียนระดับสูงขึ้นไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

(1) ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างระบบแรงจูงใจให้กับบรรณารักษ์ ในการให้บริการแก่นักศึกษาในการค้นคว้าข้อมูล สารสนเทศ และความรู้

(2) ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับระบบการพัฒนาค้นคว้าความรู้บรรณารักษ์ และทักษะการใช้เครื่องมือหลากหลายที่ทันสมัยในการค้นคว้าข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ ให้แก่บรรณารักษ์อย่างต่อเนื่อง

(3) ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและบรรณารักษ์ในการพัฒนานักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการค้นคว้าและการใช้เครื่องมือในการค้นคว้า

(4) ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและแนวทางใหม่ๆ ในการสร้างแรงจูงใจในการค้นคว้าข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ ของนักศึกษา

(5) ห้องสมุดควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับ ระบบการติดตามและพัฒนาระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์อย่างสม่ำเสมอ

(6) ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในยุคดิจิทัลที่ส่งผลกระทบต่อการค้นคว้าสารสนเทศของนักศึกษา